

Czwartek 5 lutego 2009 r.

Kosowo

P6_TA(2009)0052

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lutego 2009 r. w sprawie Kosowa i roli UE

(2010/C 67 E/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych, podpisaną 26 czerwca 1945 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1244 z dnia 10 czerwca 1999 r.,
- uwzględniając zasady przewodnie dotyczące uregulowania statusu Kosowa, przyjęte przez grupę kontaktową w dniu 7 października 2005 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie przyszłości Kosowa i roli UE ⁽¹⁾,
- uwzględniając Środkowoeuropejską umowę o wolnym handlu (CEFTA) podpisaną w dniu 19 grudnia 2006 r. w Bukareszcie,
- uwzględniając końcowe sprawozdanie specjalnego wysłannika ONZ w sprawie przyszłego statusu Kosowa oraz kompleksowej propozycji uregulowania statusu Kosowa z dnia 26 marca 2007 r.,
- uwzględniając wspólne działanie Rady 2008/124/WPZiB z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie (EULEX KOSOVO) ⁽²⁾,
- uwzględniając wspólne działanie Rady 2008/123/WPZiB z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie mianowania specjalnego przedstawiciela Unii Europejskiej w Kosowie ⁽³⁾,
- uwzględniając wnioski Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z dnia 18 lutego 2008 r.,
- uwzględniając pisma wystosowane przez sekretarza generalnego ONZ do prezydenta Serbii i prezydenta Kosowa w dniu 12 czerwca 2008 r. w sprawie zmiany rozmieszczenia misji tymczasowej administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie (UNMIK),
- uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ dla Rady Bezpieczeństwa z dnia 12 czerwca 2008 r. w sprawie misji tymczasowej administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie (S/2008/354),
- uwzględniając konferencję darczyńców na rzecz Kosowa, która odbyła się w Brukseli w dniu 11 lipca 2008 r.,
- uwzględniając uzgodnienia techniczne między UNMIK a EULEX dotyczące przekazania infrastruktury z dnia 18 sierpnia 2008 r.,
- uwzględniając rezolucję 63/3 przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 8 października 2008 r. (A/RES/63/3), w której postanowiło ono zwrócić się do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości o opinię doradczą dotyczącą zgodności jednostronnego ogłoszenia niepodległości przez Kosowo z prawem międzynarodowym,
- uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 26 listopada 2008 r. (S/PRST/2008/44), na podstawie którego Rada Bezpieczeństwa jednomyślnie przyjęła sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ Ban Ki-moona w sprawie UNMIK (S/2008/692), upoważniając tym samym misję EULEX do podjęcia działań na całym obszarze Kosowa,
- uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 27 E z 31.1.2008, s. 207.

⁽²⁾ Dz.U. L 42 z 16.2.2008, s. 92.

⁽³⁾ Dz.U. L 42 z 16.2.2008, s. 88.

Czwartek 5 lutego 2009 r.

- A. mając na uwadze, że w dniu 17 lutego 2008 r. zgromadzenie Kosowa ogłosiło niepodległość Kosowa i przyjęło kompleksową propozycję uregulowania statusu Kosowa (zwaną dalej „kompleksową propozycją”), przedstawioną przez specjalnego wysłannika ONZ Marttiego Ahtisaariego,
- B. mając na uwadze, że rząd Serbii przyjął konstruktywne podejście i podjął negocjacje w celu osiągnięcia porozumienia; mając na uwadze, że mimo niekorzystnych warunków rząd Serbii podtrzymał swoje proeuropejskie stanowisko,
- C. mając na uwadze, że kompleksowa propozycja została zapisana w konstytucji Kosowa i innych aktach prawnych; mając na uwadze, że 25 państw utworzyło na wniosek przywódców Kosowa międzynarodową grupę kierującą, której podstawowym celem jest pełne wdrożenie kompleksowej propozycji; mając na uwadze, że zgodnie z kompleksową propozycją międzynarodowa grupa kierująca mianowała międzynarodowego przedstawiciela cywilnego w Kosowie, wspieranego przez międzynarodową misję cywilną w Kosowie; mając na uwadze, że oznacza to, iż Kosowo samo zajmuje się swoimi sprawami, podlegając przy tym nadzorowi między innymi w zakresie realizacji środków służących ochronie i promowaniu praw mniejszości,
- D. mając wobec tego na uwadze, że 54 państwa, w tym 22 z 27 państw członkowskich UE, uznały niepodległość Kosowa,
- E. mając na uwadze, że 27 państw członkowskich UE wysłało do Kosowa specjalnego przedstawiciela UE, który pełni również rolę międzynarodowego przedstawiciela cywilnego; mając na uwadze, że międzynarodowy przedstawiciel cywilny nadzoruje pełne wdrożenie kompleksowej propozycji, a specjalny przedstawiciel UE zapewnia wsparcie i doradztwo unijne w związku z procesem politycznym w Kosowie,
- F. mając na uwadze, że stabilna sytuacja w regionie Bałkanów Zachodnich stanowi priorytet dla Unii Europejskiej, która z tego powodu rozpoczęła misję EULEX; mając na uwadze, że misja EULEX osiągnęła już swoje początkowe możliwości operacyjne w całym Kosowie i w związku z tym przejęła odpowiedzialność w takich dziedzinach jak sądownictwo, policja, więziennictwo i sprawy celne, w tym również pewne funkcje charakterystyczne dla władzy wykonawczej, w celu monitorowania i wspierania właściwych instytucji w Kosowie, a także doradzania im we wszystkich dziedzinach związanych z szeroko rozumianą praworządnością,
- G. mając na uwadze, że poprzez działalność na obszarze Kosowa na północ od rzeki Ibar misja EULEX pomaga zrealizować cel uzgodniony przez wszystkie strony, polegający na zaprowadzeniu rządów prawa i utworzeniu spójnego systemu wymiaru sprawiedliwości w całym Kosowie, jak również na zagwarantowaniu wszystkim obywatelom równego dostępu do systemu sądowniczego,

Rola Unii Europejskiej

1. wyraża zadowolenie z działalności misji EULEX na terytorium Kosowa, w tym również na północ od rzeki Ibar, zgodnie ze sprawozdaniem sekretarza generalnego ONZ i oświadczeniem przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 26 listopada 2008 r.;
2. podkreśla zobowiązanie Unii Europejskiej do przestrzegania prawa międzynarodowego i do odegrania roli przywódcy w procesie zapewnienia stabilności w Kosowie i na całym obszarze Bałkanów Zachodnich; przypomina o chęci wspomożenia rozwoju gospodarczego i politycznego Kosowa, oferując jasną perspektywę członkostwa w UE w ramach europejskiej wizji całego regionu;
3. zachęca te państwa członkowskie UE, które jeszcze tego nie uczyniły, do uznania niepodległości Kosowa;
4. przypomina o swojej rezolucji z dnia 29 marca 2007 r., wspomnianej powyżej, w której jednoznacznie odrzuca możliwość podziału Kosowa;

Czwartek 5 lutego 2009 r.

5. zauważa w związku z tym, że zgodnie z oświadczeniem specjalnego przedstawiciela sekretarza generalnego ONZ w Kosowie od dnia 9 grudnia 2008 r. misja UNMIK nie posiada już żadnych kompetencji w takich dziedzinach jak policja i sprawy celne oraz wkrótce przekaze misji EULEX wszystkie swoje pozostałe kompetencje w zakresie sądownictwa, gwarantując tym samym funkcjonowanie Kosowa w ramach jednolitej struktury prawnej;
6. wzywa społeczność międzynarodową do udzielenia EULEX pełnego poparcia oraz do ułatwienia przejęcia przez EULEX wszystkich odnośnych zadań UNMIK w dziedzinie służb celnych i policyjnych oraz w sądownictwie;
7. ma nadzieję, że EULEX będzie działał zgodnie ze swoim unijnym mandatem w celu promowania stabilnego rozwoju Kosowa, gwarantując praworządność wszystkim społecznościom zamieszkującym Kosowo; w związku z tym podkreśla, że EULEX służy interesom wszystkich mniejszości etnicznych w Kosowie, ponieważ będzie się zajmować m.in. skargami dotyczącymi dyskryminacji na tle etnicznym, prześladowania i przemocy, a także pozostających do rozstrzygnięcia kwestii majątkowych;
8. wyraża zadowolenie ze zgody rządu Serbii na działalność EULEX – najważniejszej z dotychczasowych misji EPBiO – i z jego gotowości do współpracy z misją; zachęca Serbię do wytrwania w tej konstruktywnej postawie, która odpowiada aspiracjom kraju do członkostwa w UE;
9. w związku z tym wyraża zadowolenie z decyzji przyjętej w ramach postanowień przejściowych, uzgodnionych przez ONZ i rząd Serbii, a dotyczących mianowania Serba z Kosowa wysokiej rangi oficerem policji, który będzie pracował w policji Kosowa, podlegając jednak bezpośrednio EULEX, co ma stanowić pierwszy krok na drodze do zapewnienia odpowiedniej reprezentacji wszystkich mniejszości w policji Kosowa;
10. uważa, że postanowienia przejściowe wynegocjowane przez ONZ i rząd Serbii trzeba będzie poddać ponownemu przeglądowi w kontekście bieżącego rozwoju sytuacji, kiedy misja EULEX osiągnie pełną operacyjność;
11. wzywa EULEX do pilnego zajęcia się zaległościami w sprawach sądowych, prowadzonych pod nadzorem międzynarodowym, i nadania priorytetowego charakteru sprawom dotyczącym przemocy o podłożu etnicznym, zbrodni wojennych oraz korupcji na wysokim szczeblu, aby wzmocnić praworządność;
12. uważa, że wprowadzenie programu ochrony świadków ma zasadnicze znaczenie dla skuteczności postępowania sądowego przeciwko przestępcom wysokiego szczebla w Kosowie, zwłaszcza jeżeli chodzi o zbrodnie wojenne;
13. wzywa Radę i Komisję do podjęcia skoordynowanych działań w celu zapewnienia spójności działań zewnętrznych UE i wdrożenia wspomnianego wyżej wspólnego działania 2008/124/WPZiB; wzywa w związku z tym szefa misji EULEX oraz specjalnego przedstawiciela UE do współpracy przy realizacji codziennych zadań; apeluje ponadto do rodziny krajów UE, aby wspólnie i w sposób skoordynowany podejmowały większe wysiłki na rzecz udziału kosowskich Serbów w życiu politycznym, gospodarczym i społecznym Kosowa, oraz zwraca się do specjalnego przedstawiciela UE o zadbanie o to, aby rząd Kosowa natychmiast podjął konkretne kroki w tym kierunku, uwzględniając przy tym specjalne środki rozwoju gospodarczego dla regionu Mitrovica, kiedy na tym terenie zostanie przywrócona praworządność;
14. wzywa wysokiego przedstawiciela ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa do okazania wyraźnego poparcia dla europejskiej misji w Kosowie oraz do udania się jak najszybciej z wizytą do tego kraju;

Czwartek 5 lutego 2009 r.

15. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do korzystania ze wszystkich dostępnych instrumentów wspólnotowych, zwłaszcza z instrumentu pomocy przedakcesyjnej, w celu wspierania społeczno-gospodarczego rozwoju Kosowa, podniesienia stopnia przejrzystości, poprawy skuteczności i demokratycznego charakteru rządu Kosowa i jego społeczeństwa, a także w celu dążenia do pokoju i stabilności w Kosowie i w całym regionie; w związku z tym wyraża zadowolenie z zamiaru przedstawienia przez Komisję studium wykonalności analizującego sposoby wsparcia społeczno-gospodarczego i politycznego rozwoju Kosowa, a także wierzy, że podstawą tej analizy będzie poważny dialog z władzami Kosowa oraz ich powtórne polityczne zobowiązanie do przeprowadzenia niezbędnych reform;

16. uważa, że Komisja powinna natychmiast zwrócić uwagę na wspieranie lokalnych projektów ułatwiających pojednanie między różnymi społecznościami i na promowanie wśród ludzi większej mobilności;

17. uważa, że projekty mające na celu na przykład uporządkowanie zdewastowanych cmentarzy, realizowane przy bezpośrednim zaangażowaniu lokalnych podmiotów, miałyby istotną symboliczną wartość dla społeczności Kosowa i ociepliłyby stosunki między grupami etnicznymi; wzywa Komisję i specjalnego przedstawiciela UE do zagwarantowania, że takie inicjatywy staną się priorytetem w planie działań rządu Kosowa;

18. wyraża ponadto przekonanie, że ustanowienie wieloetnicznego Europejskiego Kolegium Uniwersyteckiego, obok już istniejących ośrodków uniwersyteckich w Prisztinie i Mitrovicy, oraz stworzenie instytucji kulturalnych, społecznych i opieki zdrowotnej obsługujących w szczególności społeczność serbską w centralnym Kosowie stanowiłoby poważny bodziec na rzecz promowania integracji społeczności serbskiej w Kosowie; zwraca się w związku z tym do Komisji, aby w ścisłej współpracy z rządem Kosowa podjęła natychmiastowe działania celem realizacji tego projektu;

19. apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby pomogły rządowi Kosowa w rozwiązaniu problemu poważnego niedoboru personelu w kluczowych sektorach administracji publicznej, wsparły szkolenie urzędników służby cywilnej i pomogły w poprawie infrastruktury komunikacyjnej celem zapewnienia sprawnego funkcjonowania administracji i umocnienia więzi między władzami i społeczeństwem obywatelskim;

Władze Kosowa

20. z zadowoleniem przyjmuje poprawę sytuacji pod względem bezpieczeństwa w Kosowie; popiera dążenie policji w Kosowie do osiągnięcia ambitnego poziomu profesjonalizmu i niezawodności; podkreśla w tym względzie duże zapotrzebowanie na wieloetniczne siły policyjne we wszystkich częściach Kosowa; z tego względu z zadowoleniem przyjmuje powrót niektórych serbskich funkcjonariuszy policji do sił policyjnych Kosowa i apeluje do władz Kosowa, aby wspierały powrót do policji funkcjonariuszy serbskich, którzy jeszcze tego nie uczynili;

21. podkreśla potrzebę zdecentralizowanego zarządzania, jak przewidziano w kompleksowej propozycji uregulowania statusu Kosowa; podkreśla, że decentralizacja leży nie tylko w interesie społeczności serbskiej, ale także przyniesie korzyść wszystkim obywatelom Kosowa, ponieważ spowoduje, że zarządzanie stanie się bardziej przejrzyste i bliższe obywatelom;

22. potwierdza znaczenie silnego społeczeństwa obywatelskiego, które umacniałoby demokratyczne zasady, które utwierdzą rządy w Kosowie; w związku z tym wzywa rząd, aby popierał pokojowe działania obywatelskie oraz rozwój wolnych mediów niepoddanych ingerencji politycznej;

Czwartek 5 lutego 2009 r.

23. podkreśla potrzebę wdrożenia przepisów o ochronie mniejszości, zawartych w konstytucji Kosowa, oraz uważa, że pełne zastosowanie praw mniejszości ma podstawowe znaczenie dla stabilności Kosowa i regionu jako całości;

24. wzywa rząd Kosowa, aby dalej wykonywał zobowiązania w zakresie promowania ducha pokoju, tolerancji, dialogu między kulturami i religiami wszystkich społeczności Kosowa, a mianowicie Serbów, Romów, Aszkali, Egipcjan, Gorani, Turków i Bośniaków, oraz stworzenia odpowiednich warunków umożliwiających uchodźcom powrót do Kosowa, w tym poprzez inwestycje w tworzenie miejsc pracy, infrastrukturę oraz świadczenie podstawowych usług w odpowiednich dziedzinach, a także zagwarantowania, żeby mniejszości mogły skorzystać z ww. środków;

25. wyraża zaniepokojenie krytycznymi uwagami wyrażonymi przez sekretarza generalnego ONZ w wyżej wspomnianym sprawozdaniu, a dotyczącymi rewizji kryteriów doboru beneficjentów korzystających ze środków finansowych przeznaczonych na powroty, zaproponowanej przez Ministerstwo ds. Społeczności i Powrotów do Kosowa; przypomina rządowi Kosowa, że w świetle znacznego spadku liczby osób powracających skromne środki finansowe przeznaczone na powroty powinny nadal być przeznaczone wyłącznie na ułatwienie przesiedleńcom powrotu do Kosowa;

26. wzywa organy międzynarodowe i władze lokalne do rozwiązania problemu statusu prawnego osób narodowości romskiej, aszkalijskiej i egipskiej nieposiadających przynależności państwowej, w tym przysługujących im praw własności; wzywa władze do polepszenia sytuacji tych społeczności poprzez zapewnienie równego dostępu do powszechnej edukacji na wysokim poziomie – a jeżeli to możliwe, do edukacji w ich języku ojczystym – udzielenie dostępu do rynku pracy i do opieki zdrowotnej oraz dzięki zapewnieniu higienicznych warunków mieszkaniowych i zagwarantowaniu udziału w życiu społecznym i politycznym;

27. wyraża poważne zaniepokojenie bardzo złym stanem zdrowia romskich rodzin w obozach dla uchodźców w Osterode i Cesmin Lug; jest przekonany, że jest to bezpośrednio związane z nieodpowiednią lokalizacją tych obozów w skażonym w wysokim stopniu rejonie wysypisk odpadów z kopalni ołowiu Trepça; z zadowoleniem przyjmuje wstępne wymogi, jakie Komisja przedstawiła rządowi Kosowa, oraz wzywa Komisję do dalszej pracy nad zapewnieniem pilnego przesiedlenia rodzin dotkniętych tym problemem;

28. zwraca się do państw członkowskich, by zachowały ostrożność i wrażliwość w działaniach mających na celu przymusowy powrót osób należących do mniejszości etnicznych, przede wszystkim kosowskich Serbów i Romów, którzy od wielu lat mieszkają w Europie Zachodniej, oraz by podjęły środki towarzyszące w celu integracji społeczno-ekonomicznej tych osób;

29. podkreśla, że poszanowanie różnorodności kulturowej stanowi kluczowy element integracji europejskiej; podkreśla, że zrozumienie wieloetnicznego charakteru dziedzictwa kulturowego i religijnego jest niezbędnym warunkiem pokoju i stabilizacji w regionie; w związku z tym wzywa wszystkie zainteresowane strony do zaangażowania w dialog techniczny dotyczący ochrony, zachowania, restauracji i promowania dziedzictwa kulturowego i religijnego oraz tożsamości kulturowej w Kosowie;

30. zauważa, że w konstytucji Kosowa wyraźnie uznano równość kobiet i mężczyzn, lecz również że kobiety nie są wystarczająco włączone w polityczny, gospodarczy i społeczny rozwój Kosowa oraz że znajdują się w niekorzystnej sytuacji w dziedzinie edukacji i możliwości zatrudnienia; z tego względu wzywa rząd Kosowa, żeby przy wsparciu ze strony Komisji zainicjował i wdrożył środki zapewniające kobietom równe szanse, ich odpowiednią reprezentację w instytucjach Kosowa oraz udział w gospodarczym, społecznym i politycznym życiu kraju, a także żeby podjął skuteczne środki przeciwdziałania przemocy domowej wobec kobiet;

Czwartek 5 lutego 2009 r.

31. uważa, że przy pomocy takich programów jak Erasmus Mundus należy wspierać i promować wymianę naukową, aby zachęcić obywateli Kosowa do zdobywania kwalifikacji i doświadczenia w UE, przy założeniu że gruntowne wykształcenie przyczyni się do demokratycznego rozwoju kraju;
32. wzywa Kosowo i Serbię do podjęcia konstruktywnego dialogu na temat kwestii leżących we wspólnym interesie oraz włączenia się we współpracę regionalną;
33. podkreśla konieczność zdecydowanych działań w procesie prywatyzacji i przejrzystości tego procesu, aby uniknąć wrażenia nepotyzmu i korupcji;
34. wyraża zaniepokojenie sytuacją gospodarczą Kosowa oraz niekorzystnym wpływem wolnego tempa reform, powszechnej korupcji oraz przestępczości zorganizowanej zarówno na gospodarkę, jak i na wiarygodność instytucji Kosowa; podkreśla, że rząd Kosowa powinien podjąć rzetelne starania na rzecz dalszego zapewnienia przejrzystości i odpowiedzialności oraz zacieśnienia powiązań szczebla politycznego ze społeczeństwem obywatelskim; wzywa rząd Kosowa, żeby wykorzystywał pieniądze publiczne oraz pieniądze otrzymywane od darczyńców międzynarodowych w sposób przejrzysty i odpowiedzialny oraz wzywa Komisję, żeby wsparła Kosowo w zbliżaniu się do standardów europejskich w dziedzinie odpowiedzialności sektora publicznego i przejrzystości gospodarki; uznaje, że ma to zasadnicze znaczenie dla tworzenia otoczenia sprzyjającego inwestycjom i rozwojowi przedsiębiorczości;
35. przypomina o znaczeniu pełnej regionalnej współpracy gospodarczej oraz o obowiązku stosowania postanowień umowy CEFTA oraz pełnej ich realizacji;
36. zaleca władzom Kosowa inwestowanie w energię odnawialną i działanie na rzecz ustanowienia w tej dziedzinie współpracy regionalnej;
37. wyraża poważne zaniepokojenie niedoborami energii w Kosowie i rozumie potrzebę rozwiązania tego problemu; jednak jest zaniepokojony rządowymi planami budowy dużej elektrowni zasilanej lignitem na gęsto zaludnionym terenie; wzywa rząd Kosowa do uwzględnienia wpływu nowej elektrowni zasilanej lignitem na środowisko naturalne, zdrowie publiczne oraz wykorzystanie ograniczonych zasobów, takich jak ziemia i woda oraz do poszanowania europejskich norm ochrony środowiska, jak również europejskiej polityki w dziedzinie zmian klimatycznych;
38. wzywa międzynarodowego przedstawiciela cywilnego do monitorowania likwidacji Korpusu Ochrony Kosowa i tworzenia Kosowskich Sił Bezpieczeństwa pod bezpośrednim nadzorem KFOR; ponagla rząd Kosowa do ustanowienia pełnej kontroli cywilnej nad Kosowskimi Siłami Bezpieczeństwa; uważa, że rewizja porozumienia z Kumanowa, podpisanego przez NATO i serbski rząd, nie może nastąpić do czasu zagwarantowania pełnej stabilizacji i bezpieczeństwa oraz wyjaśnienia stosunków między Serbią i Kosowem;

*

* *

39. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi Kosowa, rządowi Serbii, UNMIK, członkom międzynarodowej grupy kierującej oraz Radzie Bezpieczeństwa ONZ.
-